

Geoarqueología y dinámica de paisajes culturales altimontanos: estudio micromorfológico, formas de ocupación y pastoralismo en los Pirineos orientales

TESI DOCTORAL

Doctorand: Tània Polonio

Director/s: Josep M. Palet, M. Berguedà (SERP-UB)

Dates: 01/01/2014 - 29/12/2028

L'arqueologia del paisatge en alta muntanya presenta singularitats; les característiques topogràfiques i climatològiques d'aquest tipus de paisatge requereixen d'una metodologia adaptada a les dificultats específiques associades a que presenta treballar sobre aquest terreny. Aquesta metodologia ha estat desenvolupada al llarg dels últims anys en el marc del projecte i de diversos estudis de paisatge altimontà, (Palet et al 2007 i 2013; Orengo 2010; Ejarque 2013; Ejarque et alii 2009 i 2010). Es basa fonamentalment en dos grans pilars: la prospecció arqueològica i l'excavació sondejosa de diagnòstic en el major nombre possible d'estructures antròpiques i la utilització de dades paleoambientals per tal d'obtenir informació directa i correlacionable de la societat i el medi en el passat, la interacció és l'objecte principal d'aquesta línia de recerca.

Amb tot, el registre arqueològic que es documenta en aquests espais és limitat, a causa, un cop més, a l'agressivitat de l'entorn. Es tracta d'ocupacions a l'aire lliure de caràcter estacional i les seves restes queden exposades a la rigurositat de la climatologia després del seu abandonament temporal o definitiu. Per aquesta raó, l'estratigrafia documentada en la majoria d'aquestes estructures es caracteritza per nivells naturals, i per nivells d'ocupació i abandonament que són definits i diferenciats gràcies a la presència de material arqueològic, carbons i altres tipus d'indicadors com la coloració i textura del sediment. Es tracta doncs, d'indiscriptors poc eloqüents d'ocupació local que es complementen amb la informació aportada pel registre paleocològic, més detallat, però de caràcter regional o microrregional.

D'aquesta manera, el registre paleoambiental detecta canvis vegetacionals, evidències d'incendis i indicadors de diverses activitats antròpiques que coincideixen cronològicament amb l'establiment i utilització d'assentaments a la zona; però no es troba en ells documentació arqueològica contundent que vinculi un i altre registre.

Per aquest motiu, es fa necessari la recerca d'un nou enfocament metodològic que integri la informació d'escala regional i local. Augmentar la resolució i qualitat de les dades recollides en l'àmbit arqueològic per a fer possible la seva correlació amb aquelles obtingudes en el registre paleoambiental. En aquest sentit, la tesi es proposa l'aplicació de la geoarqueologia per ajudar a cobrir aquesta necessitat.

Estudis anteriors (Polonio, inèdit; García, inèdit), han demostrat que l'aplicació de la geoarqueologia en general i la micromorfologia en particular podien aportar dades relatives a la fase anterior a l'ocupació de l'estructura i l'ocupació mateixa com ara aspectes paleoambientals, microtopografia de la vegetació, distinció de fases d'ocupació no visibles a simple vista i aspectes diferencials respecte a la naturalesa de les activitats dutes a terme en l'estructura i els seus voltants.

El projecte d'aquesta tesi es proposa seguir aquesta línia d'investigació, aplicant l'anàlisi micromorfològica i altres tècniques analítiques complementàries a les seqüències estratigràfiques arqueològiques i seqüències de sòls, per tal d'obtenir una major qualitat d'informació que permeti definir i caracteritzar el caràcter i durada de les ocupacions i les activitats en el sector altimontà corresponent a la conca alta del riu Ter, així com integrar-les amb les dades paleoambientals obtingudes per a aquest sector.